

บทที่ 1

บทนำ

อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถยนต์ไทย มีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมระดับครอบครัวสู่อุตสาหกรรมซึ่งมีความซับซ้อนและต้องอาศัยเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ป้อนให้กับโรงงานประกอบรถยนต์และการใช้เป็นอะไหล่ ปัญหาของอุตสาหกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย ปัญหาด้านการผลิต การเงิน และการตลาด มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ประกอบกับในปัจจุบันสภาวะการแข่งขันในธุรกิจสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นผลให้ทุกอุตสาหกรรมต้องพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ

การจัดเตรียมระบบข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งมีประโยชน์ต่อระบบการผลิตโดยใช้หลักการของอนุกรมมาตรฐานระบบคุณภาพมอก. / ISO 9000 เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถทั้งในด้านการผลิตและความสามารถในการแข่งขัน โดยในที่นี่จะมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ส่วนที่เป็นฮางของรถยนต์

สถานการณ์อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถยนต์ไทย

ในโลกธุรกิจปัจจุบัน คงไม่มีใครสามารถปฏิเสธความสำคัญของรถยนต์ได้ เนื่องจากเป็นยานพาหนะจำเป็นที่มีบทบาทสูงในการขนส่งและการใช้เป็นยานพาหนะเดินทาง จนถึงเป็นปัจจัยที่ห้าของการดำเนินชีวิตประจำวันของสังคมเมืองไปแล้วในทุกวันนี้ รัฐบาลในประเทศต่างๆ จึงพยายามสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศเพื่อผลิตสนองความต้องการภายในประเทศ และอาจรวมถึงการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศด้วยเมื่ออุตสาหกรรมขยายตัว แต่อุตสาหกรรมรถยนต์จะเจริญเติบโตไปได้ยาก หากขาดอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนมาสนับสนุน การพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ของประเทศต่างๆ จึงเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศด้วย เพื่อเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ที่ช่วยป้อนชิ้นส่วนวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมรถยนต์

1. วิวัฒนาการของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ไทย

การผลิตชิ้นส่วนในประเทศไทย ระยะเริ่มแรกเป็นการผลิตโดยโรงซ่อมโรงกลึงเล็ก ๆ การผลิตใช้วิธีลอกเลียนแบบชิ้นส่วนของต่างประเทศและผลิตขึ้นต่อชิ้นเท่านั้น จนกระทั่งมีการใช้รถยนต์มากขึ้น จึงมีผู้ผลิตชิ้นส่วนที่ผลิตได้ง่าย ไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง สามารถใช้วัตถุดิบในประเทศ เช่น ชิ้นส่วนยางออกจำหน่ายเป็นอะไหล่เทียมหรืออะไหล่ปลอม จนกระทั่ง

อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศเพิ่มมากขึ้น การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศ จึงเริ่มพัฒนาเป็นการผลิตเชิงอุตสาหกรรม เพื่อป้อนให้กับโรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศ ต่อมารัฐบาลกำหนดนโยบายให้อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศ ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในอัตราร้อยละ 25 ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2516 ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศอย่างจริงจัง และได้มีการกำหนดมูลค่าง้อละชิ้นต่ำของการใช้ชิ้นส่วนรถยนต์ที่ผลิตได้ในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นลำดับสำหรับรถยนต์ประเภทต่าง ๆ จนกระทั่งได้พัฒนามาเป็นการกำหนดรายการชิ้นส่วนบังคับในปัจจุบัน ซึ่งกำหนดให้รถยนต์นั่ง ต้องใช้ชิ้นส่วนประกอบในประเทศร้อยละ 54 ในปี 2530 นโยบายดังกล่าวทำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เพิ่มขึ้นมาก ทั้งที่เป็นการร่วมลงทุนกับบริษัทต่างชาติและที่เป็นการลงทุนของคนไทยทั้งหมด

ปัจจุบันชิ้นส่วนรถยนต์ที่ผลิตในประเทศหลายประเภท มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ แต่ชิ้นส่วนรถยนต์ที่ส่งออกแข่งขันกับต่างประเทศได้นั้นส่วนใหญ่จะเป็นชิ้นส่วนประเภทที่ต้องใช้แรงงานในการผลิตมาก หรือชิ้นส่วนที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นหลัก เช่น หมอน้ำรถยนต์ แหนบ ยางรถยนต์ แบตเตอรี่ ใต้กรอง เป็นต้น

2. การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศไทย

แบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะคือ

2.1 ชิ้นส่วนที่ใช้สำหรับการประกอบรถยนต์ เป็นชิ้นส่วนที่ผู้ประกอบรถยนต์ลงทุนผลิตเองหรือว่าจ้างผู้ผลิตรายอื่นทำการผลิตให้ ชิ้นส่วนประเภทนี้มีระดับคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป ตลาดของชิ้นส่วนประเภทนี้เป็นตลาดที่แน่นอนและระยะยาว แม้ผู้ผลิตชิ้นส่วนนี้จะได้กำไรในการจำหน่ายน้อย

2.2 ชิ้นส่วนที่ผลิตเป็นอะไหล่แท้ ได้แก่ชิ้นส่วนที่บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ผลิตขึ้นเองหรือว่าจ้างให้โรงงานผลิตชิ้นส่วนอื่นผลิตให้ โดยผู้ว่าจ้างให้การรับรองในเรื่องคุณภาพ และยินยอมให้ใช้เครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตรถยนต์นั้น ๆ ด้วย เพื่อไว้จำหน่ายเป็นอะไหล่ในการเปลี่ยนซ่อมแซม อะไหล่ประเภทนี้จะมีระดับคุณภาพเช่นเดียวกับชิ้นส่วนที่ใช้สำหรับการประกอบรถยนต์ แต่จะแตกต่างกันในด้านราคาจำหน่ายและปริมาณการผลิต

2.3 อะไหล่เทียม ได้แก่ชิ้นส่วนอะไหล่ที่ผลิตโดยไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้าของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอะไหล่เทียมนี้ อาจผลิตมาจากโรงงานเดียวกันกับที่ผลิตส่งให้กับผู้ผลิตรถยนต์ก็ได้ โดยมีคุณภาพใกล้เคียงกันหรืออาจผลิตจากโรงงานอื่นที่ผลิตอะไหล่ทั่ว ๆ ไป และใช้ชื่อของตนเอง ทั้งนี้คุณภาพและมาตรฐานอาจใกล้เคียงหรือต่ำกว่าอะไหล่แท้ก็ได้ ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนนั้น ๆ

2.4 อะไหล่ปลอม เป็นชิ้นส่วนอะไหล่ที่ผลิตขึ้นโดยปลอมแปลงใช้ชื่อของอะไหล่แท้หรืออะไหล่เทียม หรือบางครั้งอาจนำชิ้นส่วนอะไหล่ที่ใช้แล้ว มาปรับปรุงซ่อมแซมแล้วบรรจุกล่องจำหน่ายเป็นของใหม่ คุณภาพมาตรฐานจึงย่อมต่ำกว่าชิ้นส่วนอะไหล่สองประเภทข้างต้น ส่วนใหญ่จะผลิตในโรงงานเล็กที่ไม่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ชิ้นส่วนอะไหล่ที่ผลิตออกจำหน่ายก็ไม่ระบุชื่อผู้ผลิต

ปัจจุบันมีผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ที่ส่งให้โรงงานประกอบรถยนต์ มีอยู่ประมาณ 150 ราย และมีผู้ผลิตที่ผลิตชิ้นส่วนที่เป็นอะไหล่เทียมหรืออะไหล่ปลอมประมาณ 200 ราย บางรายก็ผลิตผลิตภัณฑ์อื่นควบคู่ไปด้วยโดยใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่มีอยู่ผลิตรวมกันไป

3. ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ไทย

ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ไทย พหุจะสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านทุนการผลิตสูง ตลาดรถยนต์ของไทยยังมีขนาดเล็ก และยังผลิตมากแบบมากยี่ห้อที่ใช้ชิ้นส่วนแตกต่างกัน ทำให้ขนาดความต้องการชิ้นส่วนอะไหล่แต่ละชนิดมีปริมาณน้อยไปด้วย การผลิตแบบจำนวนมาก (Mass Production) เพื่อลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยจึงทำไม่ได้ นอกจากนี้ การผลิตชิ้นส่วนยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่างประเทศ เพราะในประเทศยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ

3.2 ปัญหาด้านการเงิน อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนต้องลงทุนในด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตเป็นมูลค่าค่อนข้างสูงถ้าจะทำให้ได้คุณภาพมาตรฐานสูง ระยะเวลาการคืนทุนนาน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านแหล่งเงินกู้ระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งผู้ประกอบการที่ไม่ใช่รายใหญ่จะมีปัญหาในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินมาก

3.3 ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต ผู้ผลิตจีนส่วนส่งให้โรงงานประกอบรถยนต์ต้องวางแผนการผลิต ให้สอดคล้องกับแผนการประกอบรถยนต์ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนแปลงตามภาวะตลาดรถยนต์อยู่เสมอ ทำให้ผู้ผลิตจีนส่วนประสบปัญหายุ่งยากในการวางแผนผลิต การจัดการ ตลอดจนการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประหยัด นอกจากนี้ การที่อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศ ผลิตรถยนต์ภายใต้เครื่องหมายการค้าและข้อกำหนดของบริษัทต่างประเทศ ชิ้นส่วนรถยนต์ก็กำหนดรูปแบบโดยต่างประเทศ โรงงานผลิตจีนส่วนจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานวิจัยพัฒนาการผลิตจีนส่วนรถยนต์เท่าที่ควร

3.4 ปัญหาด้านตลาด ตามที่กล่าวแล้วว่าขนาดตลาดจีนส่วนรถยนต์ในประเทศมีขนาดเล็กและแคบ โดยเฉพาะตลาดจีนส่วนที่ส่งโรงงานประกอบรถยนต์ ส่วนตลาดอะไหล่แม้จะกว้างกว่า แต่มีการแข่งขันกันสูงมาก สำหรับตลาดส่งออกนั้น การส่งออกในนามผู้ผลิตไทยเองยังไม่เป็นที่เชื่อถือของตลาดต่างประเทศ จึงยากลำบากในการติดต่อเจรจาขอสินค้าด้วยตนเอง

4. แนวทางและมาตรการในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อให้อุตสาหกรรมผลิตจีนส่วนรถยนต์ไทยมีการพัฒนาให้เป็นฐานเพื่อส่งออกในอนาคต และเป็นฐานที่สำคัญในการผลิตยานยนต์เพื่อส่งออก ทางภาครัฐควรมีมาตรการเพิ่มการแข่งขัน ดังนี้

4.1 ให้การสนับสนุนผู้ผลิตจีนส่วนรถยนต์ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเร่งรัดการปรับโครงสร้างภายในอุตสาหกรรมเพื่อปรับภาววิฤตและจีนส่วนถึงต้นเรืงรูปให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้า และเพื่อให้สามารถส่งออก ไปแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น

4.2 กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ไว้ระดับสากล และสนับสนุนการให้บริการทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานและความต้องการ

4.3 เพิ่มสมรรถนะผู้ผลิตจีนส่วนขนาดเล็กและกลาง โดยการฝึกอบรมให้ความรู้และสนับสนุนให้มีผู้ผลิตจีนส่วนรายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

4.4 สนับสนุนและส่งเสริมให้ต่างประเทศ เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตจีนส่วนรถยนต์มากขึ้น โดยการผ่อนคลาขมาตรการส่งเสริมการลงทุน เป็นการยินยอมให้การลงทุนที่เป็นต่างชาติทั้งหมด สามารถผลิตเพื่อขายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศการแข่งขันเพื่อกระตุ้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

4.5 ควรส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น เพื่อสร้างขนาดของการผลิตให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อช่วยลดต้นทุนและยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

4.6 สนับสนุนการเพิ่มเทคโนโลยีการผลิต โดยการร่วมลงทุนกับต่างประเทศหรือซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

4.7 สนับสนุนการจัดตั้ง certified lab เพื่อรับรองคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ให้เป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ

ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันสภาวะการแข่งขันในธุรกิจสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นผลให้ทุกอุตสาหกรรมต้องพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ก็เช่นเดียวกัน แต่การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก เนื่องจากโรงงานที่ทำการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โดยส่วนใหญ่แล้ว พัฒนาขึ้นมาจากรองงานขนาดเล็กผลิตชิ้นส่วนจำนวนน้อยออกจำหน่ายเป็นอะไหล่ ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนและไม่มีระบบการบริหารที่แน่นอน ต่อมาเมื่อมีอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศเพิ่มมากขึ้น การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์จึงมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้โรงงานต่างๆเหล่านี้ขยายกำลังการผลิตมากขึ้น โดยที่ระบบรองรับสนับสนุนต่างๆ ไม่ได้ขยายตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นระบบการวางแผนการผลิต ระบบควบคุมคุณภาพ ระบบควบคุมการผลิต ระบบการซ่อมบำรุงหรือระบบพัสดุคงคลัง ทำให้การผลิตของโรงงานขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลผลิตไม่ได้ตามที่กำหนดไว้ของเสียมากและต้นทุนการผลิตสูง ดังนั้นชิ้นส่วนรถยนต์ที่ผลิตในประเทศจึงมีราคาแพง คุณภาพไม่แน่นอนและการส่งมอบไม่ทันเวลา สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ทั้งในส่วนที่จะใช้แข่งขันกับชิ้นส่วนประกอบแยกส่วน (CKD : Completed Knock Down) ในประเทศ และส่วนที่จะส่งออกไปแข่งขันกับต่างประเทศ

วิธานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมระบบข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งมีประโยชน์ต่อระบบการผลิต โดยใช้หลักการของอนุกรมมาตรฐานระบบคุณภาพมอก. - ISO 9000 เพื่อรองรับกำลังการผลิตที่เพิ่มมากขึ้นและการพัฒนาคุณภาพของสินค้าในการผลิตเพื่อการส่งออกต่อไปในอนาคตโดยจะมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ส่วนที่เป็นยางของรถยนต์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบเอกสารและคู่มือปฏิบัติการสำหรับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยางของรถยนต์
2. เพื่อเป็นพื้นฐานของการกำหนดระบบมาตรฐาน ตามหลักการของอนุกรมมาตรฐานระบบคุณภาพ มอก. - ISO 9002

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะโรงงานตัวอย่าง ซึ่งมีสายการผลิตหลัก 2 สายการผลิต คือ ท่อยางและแท่นเครื่อง

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาและวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาและวิจัย พองจะสรุปเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ระบบข้อมูลของโรงงานตัวอย่างในปัจจุบัน และรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่
2. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดของ ISO 9000 รวมทั้งสำรวจงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
3. จัดระบบเอกสารและคู่มือปฏิบัติงานต่าง ๆ
 - 3.1 คู่มือ (Manual) จะกล่าวถึงนโยบายคุณภาพขององค์กร ขอบเขตระบบคุณภาพ ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติ ตลอดจนกิจกรรมทั้งหลายที่ต้องเป็นไปและสอดคล้องกับความต้องการของระบบ ISO 9002
 - 3.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) กล่าวถึงความรับผิดชอบของขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าทำอะไร ที่ไหน และใครเป็นผู้ปฏิบัติ
 - 3.3 วิธีการปฏิบัติ (Work Instruction) กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการทำงาน
 - 3.4 บันทึก (Record) แบบกรอกผลต่างๆ ที่ต้องจัดทำตามขั้นตอนการปฏิบัติ และวิธีการปฏิบัติถือว่าเป็นหลักฐานใช้ในการตรวจสอบระบบ

4. ทดลองใช้ระบบเอกสารที่จัดเตรียมไว้ และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็จะทำการปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อกำหนดและการปฏิบัติงานจริง
5. จัดระบบข้อมูลทางการผลิต
6. สรุปผลที่ได้จากระบบเอกสารและระบบข้อมูลทางการผลิตที่จัดเตรียมไว้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ
7. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

1. ทำให้ได้ระบบข้อมูลที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง ติดตามการทำงานได้ง่ายขึ้น
2. ทำให้การทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กรมีความเป็นมาตรฐาน
3. ระบบข้อมูลที่จัดทำขึ้น จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นไปตามข้อกำหนดของระบบมาตรฐาน ISO 9002

การสำรวจงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบเอกสารและคู่มือปฏิบัติการ มีดังนี้

สมชาย หัวจินคนนตร (2529) (1) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกพีวีซี ระบบงานเอกสารและแบบบันทึกที่สำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานฝ่ายผลิต ตลอดจนศึกษารายงานข้อสนเทศทางการผลิตในปัจจุบันและได้ทำการออกแบบระบบงานเอกสาร แบบบันทึก และรายงานข้อสนเทศทางการผลิตที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดความต้องการของข้อมูลและรายงานผลทางด้านการผลิตที่สำคัญ สำหรับผู้บริหารงานผลิตต้องการ

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย (2533) (2) เอกสารฉบับนี้ได้กล่าวถึงสถานภาพอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถยนต์ไทย ในส่วนของวิวัฒนาการของอุตสาหกรรมนี้ ตั้งแต่ในระยะเริ่มแรกที่ผลิตชิ้นส่วนประกอบง่าย ๆ เพื่อเป็นอะไหล่ จนกระทั่งปัจจุบันชิ้นส่วนรถยนต์ที่ผลิตในประเทศหลายประเภท มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ และได้กล่าวถึงปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมนี้ ว่ามีหลายประการด้วยกันเช่น ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาด้านการเงิน ด้านการวางแผนการผลิต ด้านการตลาด เป็นต้น

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2534) (3) เอกสารฉบับนี้ ได้กล่าวถึงความหมายและองค์ประกอบ ของอนุกรมมาตรฐานมอก. 9000 รวมทั้งแนวทางในการใช้ อนุกรมมาตรฐานมอก. 9000 จะกล่าวถึงการจัดทำระบบคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอกสารและการรักษาระบบนั้นไว้ เป็นมาตรฐานที่นานาชาติยอมรับและเป็น การนำสามัญสำนึกมาจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างง่าย ๆ โดยจัดเป็นระบบ แบ่งเป็นเรื่อง ๆ เพื่อให้นำไปใช้งานในโรงงานได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ การใช้อนุกรมมาตรฐานมอก. 9000 มาดำเนินการในธุรกิจ จะมีการควบคุมตั้งแต่จุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย ทำให้ประหยัดทรัพยากร มีการทบทวนแผนใหม่หรือปรับเปลี่ยนได้ทันเวลา นอกจากนี้ยังมีบันทึกที่ครบถ้วนในทุกขั้นตอน ตลอดจนขบวนการผลิตซึ่งจะมีประโยชน์มากกับการพัฒนากระบวนการผลิต

พงษ์เพ็ญ จันทนะ (2535) (4) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารองค์กร และระบบเอกสาร ในองค์กรที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรให้รองรับการขยายตัวขององค์กรได้และเพื่อลดปริมาณเอกสารที่มีความซ้ำซ้อนกัน และจัดระบบการ รายงานเพื่อผู้บริหารจะได้รับข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจ โดยเลือกโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ เป็นโรงงานตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างองค์กรเดิมไม่สามารถรองรับการขยายตัวของ องค์กรได้ การจัดกลุ่มงานยังไม่เหมาะสม มีการจัดทำเอกสารที่มีข้อมูลซ้ำซ้อนกันและยังขาด ข้อสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร การพัฒนาองค์กรและระบบข้อมูลในโรงงานตัวอย่างนี้ จะช่วยให้เกิดโครงสร้างองค์กรที่สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตได้ และช่วยให้เกิดระบบ การสื่อสารและรายงานซึ่งช่วยให้ระบบการผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ทวีชัย ตูเมธิประสิทธิ์ (2535) (5) เอกสารฉบับนี้ ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ของรัฐบาล ในการส่งเสริมและคุ้มครองอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศ โดยประกาศลดภาษีรถยนต์ นำเข้ามาสำเร็จรูปและชิ้นส่วนประกอบ ในปี 2534 พร้อมทั้งได้นำเอาระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้

ในตอนต้นปี 2535 เพื่อกระตุ้นให้โรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศ พัฒนาการผลิตและปรับปรุงคุณภาพรถยนต์ที่ผลิต ให้สามารถแข่งขันกับรถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงนโยบายรถยนต์ดังกล่าว ส่งผลให้โรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศ มีแนวโน้มที่จะหันไปใช้ชิ้นส่วนประกอบที่นำเข้ามากขึ้น ทั้งนี้เพราะราคาชิ้นส่วนประกอบที่นำเข้าใกล้เคียงกับชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศขณะที่คุณภาพดีกว่า ซึ่งผู้เขียนได้สรุปและเสนอแนะว่า ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ควรดำเนินการปรับตัว โดยหาทางร่วมลงทุนกับผู้ร่วมลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อจะได้เทคนิคใหม่ๆ และขยายกำลังการผลิต ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาดส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงรวมทั้งการควบคุมคุณภาพของชิ้นส่วนที่ผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

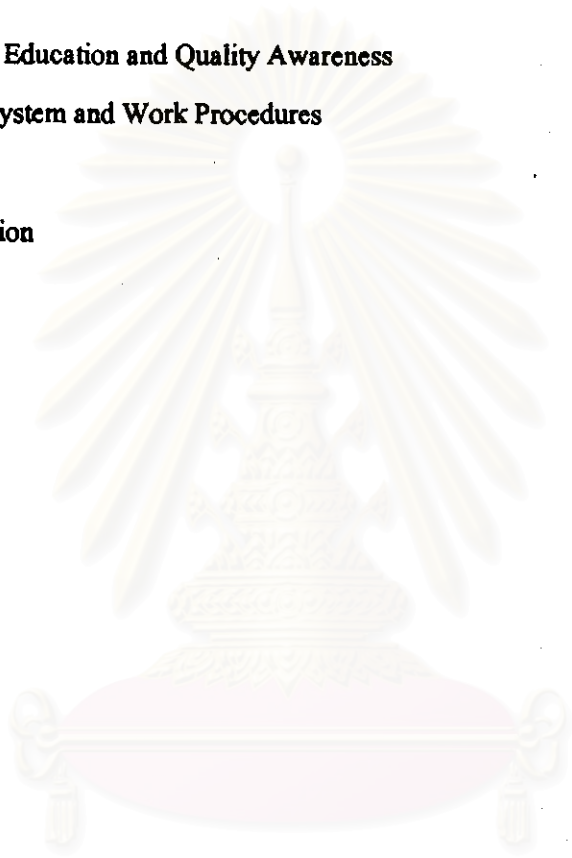
ริชาร์ด บาร์เรตต์ เคลมเมนต์ส (1993) (6) ได้กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของระบบมาตรฐาน ISO 9000 และได้เสนอแนวทางในการจัดเตรียมรายการตรวจสอบ ที่เป็นไปตามข้อกำหนดของระบบ ISO 9000 เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบสถานภาพปัจจุบันของบริษัท และจัดทำแผนปฏิบัติการในการเตรียมบริษัทให้พร้อมสำหรับการจดทะเบียน นอกจากนี้ยังได้เสนอตัวอย่างเอกสารที่ต้องเขียนและจัดเตรียมให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์แต่ละหัวข้อของข้อกำหนด 20 ประการในการจดทะเบียน

PERRY L. JOHNSON (1993) (7) ได้กล่าวถึงภาพรวมของระบบมาตรฐาน ISO 9000 เสนอเทคนิคและวิธีการในการนำระบบนี้ไปใช้งานจริงในบริษัท โดยจัดแบ่งเนื้อหาของข้อกำหนด 20 ประการในการจดทะเบียนออกเป็น 7 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. Developing and Managing the Quality System
2. Documenting the Quality System
3. Dealing with Subcontractors
4. Dealing with Customer
5. Designing and Producing the Output
6. Ensuring the Quality of Output
7. Controlling and Improving Control

P.S. WILTON (1994) (8) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพด้วยระบบมาตรฐาน ISO 9002 และเสนอขั้นตอนการนำระบบไปใช้งานจริงในบริษัท โดยแบ่งขั้นตอนการทำงานเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. Management Commitment
2. Quality System Requirements and the Quality Policy Manual
3. Planning
4. Training, Education and Quality Awareness
5. Quality System and Work Procedures
6. Auditing
7. Certification

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย